

GE-F 177

T. 172257 C. 1223500

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΡΟΣ

ΤΟΝ ἍΓΙΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ
τὸν Θεόλογον.

EPISTOLA MAGNI BASILII AD

SANCTUM GREGORIUM
Theologum.

GRÆCE & LATINE.

VILLAGARSIAE.
TYPIS SEMINARII.
Anno 1759.

PLAZA DE SAN JUAN

DE LA CIUDAD DE MADRID

DE LA UNIVERSIDAD

DE ALFONSO X

DE LA ESCUELA DE

DE LA ESCUELA DE

DE LA ESCUELA DE

DE LA ESCUELA DE

DE LA ESCUELA DE

DE LA ESCUELA DE

R. 131903

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ ΤΟΝ

ΘΕΟΛΟΓΟΝ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ

κατ' ἐρημίαν διαγωγῆς.

EPISTOLA MAGNI BASILII AD

SANCTUM GREGORIUM THEOLOGUM,

de vita in solitudine agenda.

Secesserat Basilius in Pontum, natusque locum contemplationi appositum, eodem Gregorium pellicere studuit, missis ad eum literis, in quibus amœnitatem secessus graphice depingit, & laudat. Cumque is respondisset, regionis indolem non magnopere spectandam, ubi de lucro pietatis ageretur, & simul videretur istiusmodi illecebris non adducendus, ut ipse quoque in Pontum migraret: ibi Basilius, occasione oblata, pulcherrimam rescripsit epistolam, quam sic auspicatur.

Επέγνω σου τὴν ἐπιστολὴν, ὥσπερ οἱ τοὺς τῶν φίλων παῖδας ἐκ τῆς ἐπιφανομένης αὐτοῖς ὁμοιότητος πρὸς τοὺς τεκόντας ἐπιγιγνώσκουσι.

INTERPRETATIO.

Agnovi tuam Epistolam, ut qui amicorum proles ex apparente in eis similitudine ad parentes agnoscunt.

Τὸ γὰρ μὴ μέγα εἶναι Φῆσαι τὴν τοῦ τόπου κατασκευὴν, πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι ὁρμὴν τινα τῇ ψυχῇ σου, εἰς τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, πρὶν ἂν περὶ τοῦ τρόπου τι μάθοις καὶ τῆς διαγωγῆς, σὺν ἣν ὄντως τὸ διανόημα, καὶ τῆς σῆς ψυχῆς, τῆς πάντα τὰ τῆδε μηδὲν τιθεμένης, πρὸς τὴν ἐν ἐπαγγελίαις ἀποκειμένην ἡμῖν μακαριότητα.

INTERPRETATIO.

Nam haud magnum esse dicere loci structuram, ad ingenerandum impetum aliquem animo tuo, ad cum nobis vitam, priusquam de modo aliquid didiceris & conversatione, tuus est revera sensus, & tui animi, omnia hic nihili facientis, prae in pollicitationibus reposita nobis beatitudine.

Εγὼ δὲ ἂ μὲν ποιῶ αὐτὰς, ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς ταύτης, νυκτὸς καὶ ἡμερας, γράφειν αἰσχυρόμαι· κατέλιπον μὲν γὰρ τὰς ἐν ἄσει διατριβὰς,

βάς , ὡς μυρίων κακῶν ἀφορμὰς , ἑμαυτὸν δὲ ὕπῳ ἀπολιπεῖν ἠδυνήθην.

INTERPRETATIO.

EGO verò quæ quidem facio ipse in solitudine hac nocte & die , scribere erubesco : dereliqui quidem enim in urbe occupationes tanquam sexcentorum malorum causas , meipsum autem nondum derelinquere potui.

Αλλ' ὅμοιός εἰμι τοῖς ἐν θαλάσῃ ὑπὸ τῆς κατὰ τὸν πλοῦν ἀπειρίας ἀπολλυμένοις καὶ ναυτιῶσιν.

INTERPRETATIO.

SED similis sum in mari præ circa navigationem inexperientiâ pereuntibus , & naufragantibus.

Οὶ τῷ μεγέθει τοῦ πλοίου δυσχεραίνουσιν , ὡς πολὺν τὸν σάλον παρεχομένῳ , κἄκείθεν ἐπὶ τὸν λέμβον ἢ τὸ ἀκάτιον μεταβαίνοντες , πανταχοῦ ναυτιῶσι καὶ ἀποροῦνται. Συμμετέρχεται γὰρ αὐτοῖς ἡ ἀηδία καὶ ἡ χολή.

INTERPRETATIO.

QUI magnitudine navigii offenduntur , tanquam multam jastrationem præbente , & illinc in

Jembum aut acatium transeuntes, ubique nauseant & hærent. Transgreditur enim cum ipsis molestia & bilis.

Τοιοῦτον οὖν τι καὶ τὸ ἡμέτερον. τὰ γὰρ ἔνοικα πάθῃ συμπεριφέρουτες, πανταχοῦ μετὰ τῶν ὁμοίων θορύβων ἔσμεν. ὥστε οὐδὲν μεγὰ τῆς ἐρημίας ἀπανάμεθα ταύτης.

INTERPRETATIO.

TAlc igitur quidam & nostrum: nam domesticas perturbationes simul circumferentes, ubique cum similibus tumultibus sumus. Itaque nihil magnam solitudine lucrati sumus hac.

Ἄ μέντοι ποιεῖν ἔδει, καὶ ὅθεν ὑπῆρξεν ἡμῖν τῶν ἰχνῶν ἔχουσαι τοῦ πρὸς σωτηρίαν καθηγησαμένου [εἴ τις γὰρ, Φησι, θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σαρδὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι] ταῦτά ἐστιν. ἐν ἡσυχίᾳ τὸν νοῦν ἔχειν πειρᾶσθαι προσήκει.

INTERPRETATIO.

QUÆ verò facere oportebat, & unde licuit nobis vestigiis hære ad salutem præeuntis (si quis enim, inquit, vult post me venire, abneget seipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me) hæc sunt. In quiete mentem habere conari convenit.

Ως γὰρ ὀφθαλμὸν περικλυόμενον συνεχῶς, καὶ
 νῦν μὲν ἐπὶ τὰ πλάγια περιφερόμενον,
 νῦν δὲ πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ μεταστρε-
 φόμενον, ἰδεῖν ἐναργῶς οὐχ οἶόντε, ἀλλὰ χρὴ
 προστερεισθῆναι τὴν ὄψιν τῷ ὄρωμένῳ, εἰ μέλλοι
 ἐναργῆ αὐτοῦ ποιῆσθαι τὴν θέαν· οὕτω καὶ νοῦν
 ἀνθρώπου ὑπὸ μυρίων τῶν κατὰ τὸν κόσμον φρον-
 τίδων περιελκόμενον, ἀμήχανον ἐναργῶς ἐνατε-
 νίσαι τῇ ἀληθείᾳ.

INTERPRETATIO.

UT enim oculum circumactum assiduè, &
 nunc quidem in obliqua circumlatum, nunc
 verò ad superna & inferna identidem reversum,
 cernere evidenter non possibile, sed oportet affi-
 xum esse obtutum viso, si futurus-sit evidentem
 ipsius facere conspectum: sic & mentem hominis
 ab innumeris in mundo curis distractam, difficile
 evidenter intendere veritati.

Ἀλλὰ τὸν μὲν οὐπω τοῖς δεσμοῖς τοῦ γάμου
 συνεζευγμένον, λυσσώδεις ἐπιθυμίαι, καὶ
 ὄρμαι δυσκάλυπτοι, καὶ ἔρωτές τινες δυτέρωτες
 ἐκταράσσουσι.

INTERPRETATIO.

SED quidem nondum vinculis nuptiarum conf-
 trictum, rabidæ cupidines, & impetus irrè-
 tenti, & amores quidam perditii perturbant.

ΤΟ'Ν δὲ ἤδη κατειλημμένον ὁμοζύγω, ἕτερος θύρβος Φροντίδων ἐκδέχεται. ἐν ἀπαιδίᾳ παιδῶν ἐπιθυμία, γυναικὸς Φυλακὴ, οἴκου ἐπιμέλεια, οἰκετῶν προσαΐαι, αἱ κατὰ τὰ συμβόλαια βλάβαι, οἱ πρὸς τοὺς γείτονας διαπληκτισμοὶ, αἱ ἐν τοῖς δικασηρίοις συμπλοκαὶ, τῆς ἐμπορίας οἱ κίνδυνοι, αἱ τῆς γεωργίας διαπονήσεις. πᾶσα ἡμέρα ἴδιαν ἤκει φέρουσα τῆς ψυχῆς ἐπισκότησιν. καὶ αἱ νύκτες τὰς μεθήμερινὰς Φροντίδας παραλαβοῦσαι, ἐν ταῖς αὐταῖς φαντασίαις ἐξαπατῶσι τὸν νοῦν.

INTERPRETATIO.

AT jam occupatum conjuge alter tumultus curarum excipit. In orbitate prolium desiderium, uxoris custodia, domus procuratio, ministrorum praefectura, in contractibus damna, cum vicinis digladiationes, in foro concertationes, negotiationis pericula, agriculturae labores: unaquaeque dies propriam venit ferens animi caliginem; & noctes diurnas curas excipientes in eisdem phantasiis fallunt mentem.

Τούτων δὲ Φυγὴ μία, ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ κόσμου παντὸς. κόσμου δὲ ἀναχώρησις, οὐ τὸ ἔξω αὐτοῦ γενέσθαι σωματικῶς, ἀλλὰ τῆς πρὸς τὸ σῶμα συμπαιδείας τὴν ψυχὴν ἀποβίβῃσαι, καὶ γενέσθαι ἄπολιν, ἄοικον, ἀνίδιον, ἀφιλέταιρον, ἀκτήμονα, ἄβιον, ἀπράγμονα, ἀσυνάλ-

νάλλακτον, ἀμαθῆ τῶν ἀνθρωπίνων διδασκαλιῶν,
ἔτοιμον ὑποδέξασθαι τῇ καρδίᾳ τὰς ἐκ τῆς θείας
διδασκαλίας ἐγγυνομένας διατυπώσεις.

INTERPRETATIO.

Horum autem fuga una, separatio à mundo
universo. Mundi verò secessus, non extra
ipsum fieri corporaliter, sed cum corpore con-
sensu animum abrumpere, & fieri extorrem,
sine-domo, carentem-proprio, nescium-sodalitatis,
inopem, sine-facultatibus, vacantem-negotiis, alien-
num-à-contractibus, rudem humanarum disciplina-
rum, paratum admittere corde ex divina doctrina
ingenitas informationes.

Ἐτοιμασία δὲ καρδίας, ἡ ἀπομάθησις τῶν ἐκ
πονηρῶς συνηθείας προκατασχόντων αὐτὴν
δίδαγμάτων.

INTERPRETATIO.

Præparatio verò cordis, oblivio ex prava
consuetudine ante-occupantium ipsum doc-
trinarum.

Ὅτε γὰρ ἐν κηρῷ γράψαι δυνατὸν, μὴ κα-
ταλείναντα τοὺς ἐναποκειμένους χαρακ-
τῆρας, οὔτε ψυχῇ δόγματα θεῖα παραθέσθαι, μὴ
τὰς ἐκ τοῦ ἔθους προλήψεις αὐτῆς ἐξελόντα.

IN-

INTERPRETATIO.

NEquè enim in cera scribere possibile, non delentem infitos characteres, neque animæ placita divina accommodare, non ex consuetudine anticipatas-opinionēs ex ea eximentem.

Πρὸς δὴ τοῦτο μέγιστον ὄφελος ἡμῶν ἡ ἐρημία παρέχεται, κατευναζούσα ἡμῶν τὰ πάθη, καὶ σχολὴν δίδουσα τῷ λόγῳ, παντελῶς αὐτὰ τῆς ψυχῆς ἐκτεμεῖν.

INTERPRETATIO.

AD verò hoc maximam utilitatem nobis solitudo præbet, consopiens nostras perturbationes, & otium dans rationi, omnino ipsas ex anima elidendi.

Ως γὰρ τὰ θηρία εὐκαταγώνιστ' ἔσι καταψυχθέντα, οὕτως ἐπιθυμίαι, καὶ ὄργαι καὶ φόβοι, καὶ λύπαι, τὰ ἰοβόλα τῆς ψυχῆς κακὰ, κατευνασθέντα διὰ τῆς ἡσυχίας, μὴ ἐξαγριαινόμενα τῷ συνεχεῖ ἐρεθισμῷ, εὐκαταγωνιστότερα τῇ δυνάμει τοῦ λόγου γίνονται.

INTERPRETATIO.

UT enim feræ faciles-superatu sunt permulsa: sic concupiscentiæ, & iræ, & pavores, & moerores, venefica animæ mala, consopita per quietem, & non exasperata assiduo irritamento, superabilia vi rationis fiunt.

Es-

Εστω τοίνυν τὸ χωρίον τοιοῦτον, οἷόνπερ ἔστι καὶ τὸ ἡμέτερον, ἐπιμιξίας ἀνθρώπων ἀπηλλαγμένον, ὡς μὴ ὑπὸ μηδενὸς τῶν ἔξωθεν τὸ συνεχὲς τῆς ἀσκήσεως διακόπτεσθαι. ἄσκησις δὲ εὐσεβείας τὴν ψυχὴν τρέφει τοῖς θεοῖς διανοήμασι.

INTERPRETATIO.

SIT igitur locus talis, qualis est & noster, congressu hominum liber, ut ne à nullo externorum assiduitas meditationis interpelletur. Meditatio autem pietatis animam nutrit divinis cogitationibus.

Τὸ οὖν μακαριώτερον τοῦ τὴν ἀγγέλων χορείαν ἐν γῆ μιμεῖσθαι; εὐθὺ μὲν ἀρχομένης ἡμέρας εἰς εὐχὰς ὀρμῶντα, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραίρειν τὸν κτίσαντα; εἶτα ἡλίου καθαρῶς διαλάμπαντος, ἐπ' ἔργα τραπόμενον, πανταχοῦ αὐτῷ τῆς εὐχῆς συμπαρούσης, καὶ τοῖς ὕμνοις ὥσπερ ἄλατι παραρτύνειν τὰς ἐργασίας. τὸ γὰρ ἰλαρὸν καὶ ἄλυπον τῆς ψυχῆς κατάστημα, αἱ τῶν ὕμνων παρηγορίαι χαρίζονται.

INTERPRETATIO.

QUID igitur beatius angelorum concentum in terra imitari? statim quidem incipiente die in preces exsurgentem, & hymnis, & canticis venerari creantem? deinde sole purè resplendente,
ad

ad opera conversum, ubique ipsi precatione præsentem, & hymnis tanquam sale condire actiones. Nam hilarem, & alacrem animæ *statum* hymnorum cohortationes largiuntur.

Ἡ Συχία οὖν ἀρχὴ καθάρσεως τῆ ψυχῆ, μὴτε γλώττης λαλούσης τὰ τῶν ἀνθρώπων, μὴτε ὀφθαλμῶν εὐχροίας σωμάτων καὶ συμμετρίας περισκοπούντων, μὴτε ἀκοῆς τὸν τόνον τῆς ψυχῆς ἐκλυούσης, ἐν ἀκροάσει μελῶν πρὸς ἡδονὴν ποιημένων, μὴτε ῥήμασιν εὐτραπέλων καὶ γελοιαστῶν ἀνθρώπων, ὃ μάλιστα λύειν τῆς ψυχῆς τὸν τόνον πέφυκε.

INTERPRETATIO.

Quies ergo principium expiationis animæ, neque lingua loquente res hominum, neque oculis nitidos-colores corporum, & proportiones circumspicientibus, neque auditu vigorem animi dissolvente, in auscultatione carminum ad voluptatem factorum, neque verbis scurrilium & ridiculorum hominum, quod maximè frangere animi intentionem natum-est.

Νοῦς μὲν γὰρ μὴ σκεδαννύμενος ἐπὶ τὰ ἔξω, μηδὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων ἐπὶ τὸν κόσμον διαχεόμενος, ἐπάνεισι μὲν πρὸς ἑαυτὸν, δι' ἑαυτοῦ δὲ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἐννοιαν ἀναβάλλει.

INTERPRETATIO.

Mens quidem enim non dispersa ad externa, neque à sensoriiis in mundum diffusa, redit quidem ad seipsam, per seipsam verò ad Dei notionem ascendit.

Κἀκείνω τῷ κάλλει περιλαμβόμενος τε καὶ ἐλαμβόμενος, καὶ αὐτῆς φύσεως λήθην λαμβάνει, μήτε πρὸς τροφῆς φροντίδα, μήτε πρὸς περιβολαίων μέριμναν τὴν ψυχὴν καθελκόμενος.

INTERPRETATIO.

ET illo decore circumlustratâque & illustrata, etiam ipsius naturæ oblivionem capit, neque ad cibi curam, neque ad vestimentorum sollicitudinem animum detrahens.

Ἀλλὰ σχολὴν ἀπὸ τῶν γήινων φροντίδων ἄγων, τὴν πᾶσαν αὐτοῦ σπουδὴν ἐπὶ τὴν κτῆσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν μετατίθεισι, πῶς μὲν κατορθωθῆ αὐτῷ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρία, πῶς δὲ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ φρόνησις, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ, ὅσαι ταῖς γενικαῖς ταύταις ὑποδιαιρούμεναι, καθηκόντως ἕκαστα ἐπιτελεῖν τῶν κατὰ τὸν βίον ὑποβάλλουσι τῷ σπουδαίῳ.

INTERPRETATIO.

SED otium à terrenis curis agens, omne suum studium ad acquisitionem æternorum bonorum traducit, quomodo quidem rectè præstetur ipsi

tem-

temperantia & fortitudo : quomodo verò justitia & prudentia , & reliquæ virtutes , quotquot *sub* generales has distributæ , decenter singula exequi in vita admonent studiosum.

Μεγίστη δὲ ὁδὸς πρὸς τὴν τοῦ καθήκοντος εὐρεσιν , καὶ ἡ μελέτη τῶν θεοπνεύστων γραφῶν.

INTERPRETATIO.

Μaxima porro via ad officii inventionem, & meditatio divinitus inspiratarum-scripturarum.

ΕΝ ταύταις γὰρ καὶ αἱ τῶν πράξεων ὑποθήκαι εὐρίσκονται, καὶ οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμφυχοι τῆς κατὰ θεὸν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται.

INTERPRETATIO.

ΙN his enim & actionum præcepta reperiuntur, & vitæ beatorum virorum perscriptæ traditæ, tanquam imagines quædam animatæ secundum Deum conversationis, imitationi bonorum operum proponuntur.

Καὶ

ΚΑὶ τοίνυν περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεῶς ἔχοντος
 ἑαυτοῦ αἰσθάνηται, ἐκείνῳ προσδιατρίβων,
 οἷον ἀπὸ τινος κοινοῦ ἰατροῦ, τὸ πρόσφορον ἐυ-
 ρίσκει τῷ ἀρρώστῳ φάρμακον.

INTERPRETATIO.

ET igitur in quocunque unusquisque indigenter
 habentem seipsum senserit, illi immorans,
 tanquam ab aliqua communi officina-medicinæ,
 aptum invenit infirmitati pharmacum.

ΚΑὶ ὁ μὲν ἐραστὴς τῆς σωφροσύνης, τὴν περὶ
 τοῦ Ἰωσήφ ἰστορίαν συνεχῶς ἀνελίσσει, καὶ
 παρ' αὐτοῦ τὰς σοφρονικὰς ἐκδιδάσκειται πράξεις,
 εὐρίσκων αὐτὸν οὐ μόνον ἐγκρατῶς πρὸς ἡδονὰς
 ἔχοντα, ἀλλὰ καὶ ἐκτικῶς πρὸς ἀρετὴν διακεί-
 μενον.

INTERPRETATIO.

ET quidem amator temperantiæ, de Ioseph his-
 toriam assidue evolvit, & ab eo temperan-
 tiæ-plenas perdocetur actiones, reperiens ipsum
 non solum temperanter erga voluptates affectum
 esse, verum etiam habitualiter ad virtutem dis-
 positum.

ΑΝδρίαν δὲ παιδεύεται παρὰ τοῦ Ἰάβ, ὃς οὐ
 μόνον πρὸς τὰ ἐναντία τοῦ βίου μεταπε-
 σόντος αὐτῷ, πένης ἐκ πλουσίου, καὶ ἀπαις
 ἀπὸ καλλιπαιδός, ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπή γενόμε-
 νος,

νος, διέμεινεν ὁ αὐτὸς, ἀταπεινώτου πανταχοῦ
τὸ τῆς ψυχῆς Φρόνημα διασώζων, ἀλλ' οὔτε τῶν
Φίλων τῶν εἰς παραμυθίαν ἠκόντων, ἐπεμβκι-
νόντων αὐτῷ, καὶ συνεπιτεινόντων τὰ ἀλγεῖνά,
παρωξύνθη.

INTERPRETATIO.

Fortitudinem verò eruditur ab Iob, qui non
tantùm in contraria vita cedente ipsi, pauper
ex divite, & orbus ex pulchræ-prolis-parente,
in uno temporis momento factus, permansit idem
minimè-humiles ubique animi spiritus retinens, sed
neque amicis ad consolationem venientibus, in-
sultantibus ipsi, & simul-augentibus ærumas,
irritatus est.

Πάλιν σκοπῶν τις, πῶς ἂν πρᾶος ἐν ταυτῷ
καὶ μεγαλόθυμος γένοιτο, ὥστε τῷ μὲν θυμῷ
κατὰ τῆς ἀμαρτίας κεχρησθῆναι, τῇ δὲ πραότητι πρὸς
τοὺς ἀνθρώπους, εὐρήσει τὸν Δαβὶδ γενναῖον μὲν
ἐν τοῖς κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθήμασι, πρᾶον δὲ
καὶ ἀκίνητον ἐν ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἀντιδόσεσι.

INTERPRETATIO.

Rursum reputans aliquis, quomodo clemens in
eodem & magnanimus fiat, ut quidem animo
contra peccatum utatur, sed clementiâ erga homi-
nes, inveniet David generosum quidem in-circa bel-
lum facinoribus, clementem autem & immotum in
inimicorum ultionibus. To-

Τοιοῦτος ἦν καὶ Μωσῆς , μεγάλῳ μὲν τῷ θυ-
μῷ κατὰ τῶν εἰς θεὸν ἑξαμαρτανόντων δια-
νισάμενος ἡ πράξις δὲ τῆ ψυχῆ τὰς καθ' ἑαυτοῦ
διαβολὰς ὑποφέρων,

INTERPRETATIO.

Talis erat & Moses , magna quidem ira contra
in Deum peccantes infurgens : miti autem
animo contra seipsum calumnias sustinens.

Καὶ πανταχοῦ ὡςπερ οἱ ζωγράφοι , ἔταν ἀπὸ
εἰκόνων γράφωσι , πυκνὰ πρὸς τὸ παρά-
δειγμα ἀποβλέποντες , τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα
πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλο-
τέχνημα ὡςτῷ δεῖ καὶ τὸν ἐσπουδακότα ἑαυτὸν
πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέ-
λειον , διουεὶ πρὸς ἀγάλματα τινὰ κινούμενα καὶ
ἔμπρακτα , τοὺς βίους τὸν ἀγίων ἀποβλεπεῖν,
καὶ τὸ ἐκείνων ἀγαθὸν δικεῖον ποιεῖσθαι διὰ μι-
μήσεως.

INTERPRETATIO.

ET ubique quemadmodum pictores , quando ex
imaginibus imaginem pingunt , identidem ad
exempla respicientes , inde characterem ad suum
ipsorum student transferre opificium : ita oportet
& studentem seipsum omnibus partibus virtutis
efficere perfectum , tanquam ad simulachra quædam
mota & affectuosa , vitas Sanctorum respicere , &
illorum bonum suum facere per imitationem.

ΕΤχαῑ πάλιν τὰς ἀναγνώσεις διαδεχόμεναι, τῷ πρὸς θεὸν νεαρωτέραν τὴν ψυχὴν καὶ ἀκραιότεραν πόθῳ κεινημένην παραλαμβάνουσιν.

IN ET RPRETATIO.

ORationes rursū lectiōnibus succedentes, recentiorem animam & vegetiorem ad Deum desiderio motam accipiunt.

ΕΤχῆ δέγε καλὴ, ἡ ἐναργῆ ἐμποιοῦσα τοῦ θεοῦ ἐννοιαν τῇ ψυχῇ. καὶ τοῦτό ἐστι τοῦ θεοῦ ἐνοίκησις τὸ διὰ τῆς μνήμης ἔχειν ἐνιδρυμένον ἐν ἑαυτῷ τὸν θεόν.

INTERPRETATIO.

ORatio verò bona, manifestam ingenerans Dei notionem animo. Et hoc est Dei inhabitatio, in memoria habere insidentem in seipso Deum.

ΟΤτω γινόμεθα ναὸς θεοῦ, ὅταν μὴ φροντίσι γήναις τὸ συνεχὲς τῆς μνήμης διακόπτηται, μὴ δὲ τοῖς ἀπροσδοκῆτοις πάθεσιν ὁ νοῦς ἐκταρῆται ἄλλὰ πάντα ἀποφυγῶν ὁ φιλόθεος, ἐπι θεὸν ἀναχωρῇ, ἐξελαύων τὰ προκαλούμενα ἡμῶς εἰς ἀκρασίας πάθη, καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ἄγουσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐνδικτρίβῃ.

INTERPRETATIO.

ITA efficitur templum Dei, quando non curis terrenis assiduitas memoriæ interrumpitur, neque

que improvifis perturbationibus mens turbatur: fed omnia effugiens amans-Dei, ad Deum recedit, expellens provocantes nos in intemperantias affectus, & ad virtutem ducentibus ftudiis immoratur.

ΚΑὶ πρῶτόν γε πάντων σπουδάζειν προσήκει, περὶ τὴν τοῦ λόγου χρῆσιν μὴ ἀμαθῶς ἔχειν, ἀλλ' ἐρωτᾶν μὲν ἀφιλονείκως, ἀποκρίνεσθαι δὲ ἀφιλοτιμῶς, μὴ διακόπτοντα τὸν προσδιαλεγόμενον, ὅταν χρήσιμον λέγῃ, μὴ δὲ ἐπιθυμοῦντα τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐπίδεικτικῶς παρεμβάλλειν, μέτρα ὀρίζοντα λόγῳ καὶ ἀκοῇ.

INTERPRETATIO.

ET primùm quidem omnium, studere convenit circa sermonis usum non imperitè habere, sed percunctari quidem citra contentionem, respondere autem sine affectatione, non interpellantem differentem, quando utile dicit, neque desiderantem suum sermonem ostentando interserere, modos statuentem sermoni & auscultationi.

ΜΑυθάνειν δὲ ἀνεπαισχύντως, καὶ διδάσκειν ἀνεπιφθόνως, καὶ εἴ τι παρ' ἑτέρου δεδιδυκται, μὴ ἐπικρύπτειν, ὥσπερ αἱ Φαῦλαι τῶν γυναικῶν, αἱ τὰ νόθα ὑποβαλλόμεναι, ἀλλὰ κηρύσσειν ἐυγνωμόνως τὸν πατέρα τοῦ λόγου.

INTERPRETATIO.

Discere autem sine pudore, & docere sine invidia, & si quid ab alio doctum est, non occultare, quemadmodum improbæ mulierum, notha supponentes, sed prædicare gratè patrem sermonis.

Τό'νος δὲ Φωνῆς ὁ μέσος προτιμητέος, ὡς μήτε διαφεύγειν τὴν ἀκοὴν ὑπὸ σμικρότητος, μήτε φορτικὸν εἶναι τῷ μεγέθει τῆς διατάσεως.

INTERPRETATIO.

Intentio porrò vocis mediocris præferenda, ut neque effugiat aurem præ exilitate, neque odiosa sit magnitudine contentionis.

Προξετάσαντα δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ ῥηθισόμενον, οὕτω δημοσιεύειν τὸν λόγον, εὐπροσήγορον ἐν ταῖς ἐντεύξεσι, γλυκὺν ἐν ταῖς ὀμιλίαις, οὐ διὰ τῆς εὐτραπελίας τὸ ἠδὺ θηρόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς εὐμενοῦς παρακλήσεως τὸ προσηγὸν ἔχοντα, πανταχοῦ τὸ τραχὺ, καὶ ἐπιτιμῆσαι δεῖα, ἀπωθούμενον.

INTERPRETATIO.

Prius expendentem autem in seipso dicendum, ita publicare sermonem, comiter-appellantem in congressibus, suavem in conversationibus, non per icurtilitatem voluptatem venantem, sed per-

per benevolam adhortationem, mansuetudinem habentem, ubique asperitatem, etiam si objurgare oporteat, reiicientem.

Προκαταλαβὼν γὰρ ἑαυτὸν διὰ ταπεινοφροσύνης, οὕτως εὐπαράδεκτος ἔσῃ τῷ δεομένῳ τῆς θεραπείας.

INTERPRETATIO.

Preoccupans enim teipsum per humilitatem, ita facile-acceptus eris indigenti curatione.

Πολλάκις δὲ χρήσιμος ἡμῖν καὶ ὁ τοῦ Προφήτου τρόπος τῆς ἐπιπλήξεως, ὅς τῷ Δαβὶδ ἀμαρτύντι, οὐ παρ' ἑαυτοῦ ἐπήγαγε τὸν ὄρον τῆς καταδίκης, ἀλλ' ὑποβολῇ προσώπου χρησάμενος, αὐτὸν ἐκεῖνον ἐκάθισε τοῦ ἰδίου κριτὴν ἀμαρτήματος, ὥστε αὐτὸν καθ' ἑαυτοῦ προεξεγεγκόντα τὴν κρίσιν, μηδὲν ἔτι μέμφεσθαι τὸν ἐξελέγξαντα.

INTERPRETATIO.

Perunque verò utilis nobis & Prophetae modus increpationis, qui David peccanti non à semetipso impexit modum damnationis, sed suppositione personæ usus, ipsum illum constituit proprii judicem peccati, adeò-ut ipse adversus semetipsum pronuntians judicium, nihil jam succenseret increpanti.

Επιταὶ δὲ τῷ ταπεινῷ καὶ καταβεβλημένῳ φρονήματι, ὄμμα συγγόν καὶ εἰς γῆν συννευκὸς, σῶμα ἡμελημένον, κόμη αὐχμηρὰ, ἐσθῆς ῥυπῶσα, ὥστε ἅ ποιοῦσιν οἱ πενθοῦντες κατ' ἐπιτήδευσιν, ταῦτα ἐκ τοῦ αὐτομάτου ἡμῶν ἐπιφαίνεσθαι.

INTERPRETATIO.

Comitatur autem humiles atque abjectos animos, oculus tristis, & in terram innuens, habitus neglectus, coma squalida, vestis fordida, ita ut quæ faciunt lugentes secundum studium, ea ex spontaneo in nobis appareant.

Χιτῶν διὰ ζώνης προσεσαλμένος τῷ σώματι, τὸ μέντοι ζῶσμα μήτε ἀνω τῶν λαγόνων, γυναικῶδες γὰρ, μήτε χαῦνον, ὥστε διαῤῥεῖν τὸν χιτῶνα, βλακικὸν γὰρ.

INTERPRETATIO.

Tunica per cingulum astricta corpori: veruntamen cinctus neque supra ilia, muliebri enim: neque latus, ut diffuat tunica, desiderium enim.

Καὶ τὸ βᾶδισμα μήτε κωθρὸν, ὡς ἔκλυσιν τῆς ψυχῆς κατηγορεῖν, μὴ δ' αὖ σφοδρὸν καὶ σεσοβημένον, ὡς ἐμπλήτους αὐτῆς τὰς ὀρμὰς ὑποφαίνειν.

IN-

INTERPRETATIO.

ET incessus neque segnis, ut dissolutionem animi declaret, neque rursus vehemens & incitatus, ut constantos ipsius impetus significet.

Σκοπὸς ἐσθῆτος εἷς, κάλυμμα εἶναι σαρκὸς, πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος ἀρκυές.

INTERPRETATIO.

SCopus vestis unus, operimentum esse carnis, contra hyemem & æstatem sufficiens.

Mήτε δὲ ἐν χρώματι τὸ ἀνθηρὸν διωκέσθω, μήτε ἐν τῇ κατασκευῇ τὸ λεπτὸν καὶ μαλακόν. τὸ γὰρ τὰς ἐν ἐσθῆτι εὐχροίας περισκοπεῖν, ἴσον ἐστὶ γυναικείῳ κάλλωπισμῶ, ὃν ἐκεῖναι ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλοτρίῳ ἄνθει παρειᾶς καὶ τρίχας ἑαυτῶν καταβάπτουσαι.

INTERPRETATIO.

NEquè verò in colore amœnitas exquiratur, neque in structura tenue & molle. Nam in veste nitidos colores circumspicere, æquale est muliebri ornamento, quod illæ affectant, extraneo flore malas & crines suos ipsarum intingentes.

Αλλὰ μὴν καὶ παχύτητος οὕτως ἔχειν ὁ χιτῶν
ὀφείλει, ὡς μὴ δεῖσθαι κοινωνοῦ πρὸς τὸ
θάλλειν τὸν ἐνδύμενον.

INTERPRETATIO.

ATqui & crassitudine sic habere tunica debet,
ut ne indigeat socio ad fovendum indutum.

Υπόδημα δὲ τὸ εὐτελὲς μὲν κατὰ τὴν ἀξίαν,
ἀνευδεῶς δὲ τὴν χρεῖαν ἀποπληροῦν.

INTERPRETATIO.

CAlciarium verò vile quidem secundum dignitatem,
citra indigentiam autem necessitatem implens.

Καὶ ἀπαξιαπλῶς, ὡς ἐν τῷ ἐνδύματι ἡγεῖσθαι
προσῆκει τὸ χρεῖᾶδες, οὕτω καὶ ἐν τροφῇ ἄρ-
τος ἐκπληρώσει τὴν χρεῖαν, καὶ ὕδωρ θεραπεύσει
τὴν δίψαν τῷ ὑγιαίνοντι, καὶ ὅσα ἐκ σπερμάτων
παροψήματα, πρὸς τὰς ἀναγκάιας χρεῖας τὴν
ἰσχὺν τῷ σώματι δύναται διασώσασθαι.

INTERPRETATIO.

ET semel-in-universum, ut in indumento præire
convenit utile, sic & in cibo panis explebit
indigentiam, & aqua sedabit sitim sano, & quæ ex
leguminibus obsonia ad necessarios usus robur
corpori possunt conservare.

Εσθίειν δὲ μὴ λυσσῶδη γαστριμαργίαν ἐμφαί-
νοντα, ἀλλὰ πανταχοῦ τὸ εὐσαθὲς καὶ
πρᾶον καὶ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκρατὲς διατώζοντα,
μηδὲ τότε τὸν νοῦν ἀργὸν ἐν τῇ περὶ θεοῦ ἐννοίᾳ
ἔχοντα, ἀλλ' αὐτὴν τῶν βρωμάτων τὴν φύσιν,
καὶ τὴν τοῦ ὑποδεχομένου σώματος κατασκευὴν,
ἀφορμὴν ποιεῖσθαι δοξολογίας. πῶς ποικίλα εἶδη
τροφῶν τῇ ιδιότητι τῶν σωμάτων ἀρμόζοντα,
παρὰ τοῦ πάντα οἰκονομοῦντος ἐπινεύονται.

INTERPRETATIO.

EDere autem non ravidam gulositatem osten-
dentem, sed ubique constans & mansue-
tum & circa voluptates continens servantem, ne-
que tunc mentem otiosam in de Deo cogitatione
habentem, sed ipsam alimentorum naturam, &
suscipientis corporis structuram, occasionem fa-
cere glorificationis. Quomodo varia genera cibo-
rum proprietati corporum congruentia ab omnia
moderante excogitata sunt.

Ευχαι πρὸ τροφῆς ἀξίως γενέσθωσαν τῶν
τοῦ θεοῦ παρωχῶν, ὥστε νῦν δίδωσι, καὶ ὦν
πρὸς τὸ μέλλον ἐταμιεύσατο. εὐχαι μετὰ τρο-
φῆν, εὐχαριστίαν τῶν δεδομένων ἔχουσαι, καὶ
αἴτησιν τῶν ἐπηγγελμένων.

INTERPRETATIO.

ORationes ante cibum dignè fiant Dei donis,
quæque nunc dat, & quæ in posterum
re-

reposit. Orationes post cibum, gratiarum actionem datorum habentes, & flagitationem promissorum.

Ἡ ὅρα μία τροφή ἀποτεταγμένη, ἢ αὐτὴ κατὰ περίοδον ἀπαντᾶσα, ὡς ἐκ τῶν ἑικοσιτεσσάρων ὥρῶν τοῦ ἡμερονοκτίου, μόλις εἶναι ταύτην προσαναλισκομένην τῷ σώματι· τὰς δὲ λοιπὰς ἐν τῇ κατὰ νοῦν ἐργασίᾳ ἀπασχολεῖσθαι τὸν ἀσκητὴν.

INTERPRETATIO.

Horæ una cibi constituta, eadem per ambitum revertens, ita ut ex vigintiquatuor horis diei- & noctis, vix sit hæc infumpta corpori: at reliquas in circa mentem operatione occupetur exercitator.

Ἦπνοι δὲ κοῦφοι καὶ εὐαπάλλακτοι, φυσικῶς ἀκολουθοῦντες τῷ συμμέτρῳ τῆς διαίτης, κατ' ἐπιτήδευσιν δὲ ταῖς περὶ τῶν μεγάλων μερίμναις διακοπτόμενοι.

INTERPRETATIO.

Somni verò leves & facilè discedentes, naturaliter sequentes proportionem diætæ, secundum studium autem de magnis curis interrupti.

Τὸ γὰρ βαθεῖ κάρῳ κατακρατεῖσθαι, λυθ-
μένων αὐτοῦ τῶν μελῶν, ὥστε σχολὴν ἀτό-
ποις Φαντασίαις παρέχειν, ἐν καθημερινῷ θανάτῳ
ποιεῖ τοὺς οὕτω καθεύδοντας.

INTERPRETATIO.

NAM profundo sopore detineri, solutis ipsius
membris, ita ut otium absurdis visis præ-
beat, in quotidiana morte facit sic dormientes.

Αλλ' ὅπερ τοῖς ἄλλοις ὁ ὄρθρος ἐστὶ, τοῦτο
τοῖς ἀσκηταῖς τῆς εὐσεβείας τὸ μεσονύκ-
τιον, μάλιστα σχολὴν τῇ ψυχῇ τῆς νυκτερινῆς
ἡσυχίας χαριζομένης, οὔτε ὀφθαλμῶν, οὔτε
ᾠτων βλαβεράς ἀκοάς, ἢ θέας ἐπὶ καρδίαν
παραπεμπόντων, ἀλλὰ μόνον καθ' ἑαυτὸν τοῦ
νοῦ τῷ θεῷ συνόντος, καὶ διορθουμένου μὲν
ἑαυτὸν τῇ μνήμῃ τῶν ἡμαρτημένων ὄρους δὲ
ἑαυτῷ τιθέντος πρὸς τὴν ἐκκλίσιν τοῦ κακοῦ, καὶ
τὴν παρὰ θεοῦ συνεργίαν εἰς τὴν τελείωσιν τῶν
σπουδαζομένων ἐπιζητοῦντος.

INTERPRETATIO.

SED quod aliis diluculum est, hoc cultoribus
pietatis media-nox, maximè otium animæ
nocturna quiete largiente, neque oculis, neque
auribus noxios auditus aut aspectus in cor ad-
mittentibus, sed solùm apud seipsam mente cum
cum

cum Deo presente, & corrigente quidem seipsam memoria peccatorum: fines verò sibi ipsi statuente ad declinationem mali, & à Deo auxilium ad perfectionem studiorum implorante.

FINIS EPISTOLÆ.

ΕΤ' ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

πρὸ τοῦ γεύσασθαι.

ΧΡΙΣΤΕ ὁ Θεὸς εὐλόγησον τὴν βρώσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

INTERPRETATIO.

BENEDICTIO MENSÆ

ante cibi-sumptionem.

CHRISTE Deus benedic cibum ac potum ferorum tuorum, quoniam sanctus es jugiter, nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

'ET

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΜΕΤΑ
τὸ γεύσασθαι.

ΕΥλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς
ἐκ τῶν αὐτοῦ πλουσίων δωρεῶν τῆ αὐτοῦ
χάριτι καὶ Φιλανθρωπία, πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεὶ,
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

INTERPRETATIO.

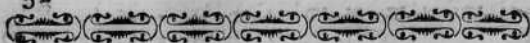
GRATIARUM ACTIO POST
cibi-sumptionem.

Benedictus Deus misericors & nutriens nos ex
suis ditibus donis sua gratia & benignitate,
jugiter, nunc, & semper, & in secula seculorum.
Amen.

ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ, Ἡ ΔΕΚΑ ἘΝΤΟΛΑΙ
 τοῦ Θεοῦ.

- α' **Ε**Γώ εἰμι κύριος ὁ Θεός σου, οὐκ ἔσονται σοὶ
 Θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. Οὐ ποιήσεις ἑαυτῶ
 τὸ γλυπτὸν, οὐ προσκυνήσεις αὐτῶ.
- β' Οὐ λήψῃ τὸ ἔνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπι-
 ματαιῶ, οὐ γὰρ μὴ καθαρίσει κύριος τὸν
 λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαιῶ.
- γ' Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἁγιάζειν.
- δ' Τίμα τὸν Πατέρα σου, καὶ τὴν Μητέρα σου, ἵνα
 γένη μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς, ἦν Κύριος
 Θεός σου δίδωσί σοι.
- ε' Οὐ φονεύσεις.
- ς' Οὐ μοιχεύσεις,
- ζ' Οὐ κλέψεις.
- η' Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου
 μαρτυρίαν ψευδῆ.
- θ' Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου.
- ι' Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν, οὔτε τὸν ἀγρὸν
 αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παι-
 δίσκην αὐτοῦ, οὔτε τὸν βόα αὐτοῦ, οὔτε τὸ
 ἐπιζύγιον αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῶ πλησίον σου
 ἐσίν.

DECALOGUS , VEL DECEM PRÆCEPTA
Dei.

- 1 **E**GO sum Dominus Deus tuus: non erunt tibi
Dii alieni præter me. Non facies tibi simulacrum , non adores illud.
- 2 Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum:
nec enim infontem habebit Dominus eum , qui
assumpserit nomen ejus in vanum.
- 3 Memento diem Sabbati sanctificare.
- 4 Honora Patrem tuum , & Matrem tuam ; ut
sis longævus super terram , quam Dominus
Deus tuus dabit tibi.
- 5 Non occides.
- 6 Non mœchaberis.
- 7 Non furtum facies.
- 8 Non loqueris contra proximum tuum falsum
testimonium.
- 9 Non concupisces uxorem proximi tui.
- 10 Non concupisces domum , non agrum ejus , non
servum ejus , non ancillam ejus , non bovem
ejus , non asinum ejus , non universa , quæ illis
sunt.

